

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	51-554-01-186
Дата	10.10.2025 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2025 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Бонислав Бониславов
Мария Младенова
Васил Пачев
Александър Сидимов

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

(обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г., бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 99 и 101 от 2019 г., бр. 54, 67 и 103 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 18, 32 и 62 от 2022 г., бр. 8, 13, 64, 66, 82, 84 и 106 от 2023 г., бр. 13 и 16 от 2024 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2024 г. – бр. 36 от 2024 г.; изм., бр. 39 и 85 от 2024 г. и бр. 25, 27, 52 и 64 от 2025 г.))

§ 1. В чл. 35 се създава ал. 3:

“(3) задължително осигурените лица упражняват здравноосигурителните си права като НЗОК и изпълнителите по договори с НЗОК не изискват документи на хартиен носител, удостоверяващи обстоятелства, до които достъп може да бъде предоставен по електронен път.”

§ 2. В чл. 64 се създават ал. 4-7:

(4) Всеки осигурен получава уведомления по електронен път за всяка отчетена пред НЗОК и извършена спрямо него или спрямо лица, на които лицето се явява родител, попечител или настойник, медицинска или дентална помощ и/или отпуснати лекарствени продукти. Уведомленията се изпращат чрез Националната здравноинформационна система по ред, определен в наредбата по чл. 28г, ал. 6 от Закона за здравето.

(5) Здравноосигурените лица могат да заявят задължително потвърждение за извършването на медицинска или дентална помощ, както и за отпускането на лекарствени продукти. Потвърждението се извършва по ред, определен с наредбата по чл. 28г, ал. 6 от Закона за здравето.

(6) Националната здравноосигурителна каса, районните здравноосигурителни каси, лечебните и здравните заведения нямат право да изискват представяне на документи на

хартиен носител за удостоверяване на обстоятелства, вписани в информационната система по чл. 63, ал. 1, в Националната здравноинформационна система по чл. 28г, ал. 1 от Закон за здравето или в други регистри, водени от държавни органи в електронна форма.

(7) Веднъж месечно Националната здравноосигурителна каса публикува на портала за отворени данни по Закона за достъп до обществена информация за всички платени дейности, лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели от НЗОК за предходния месец, в отворен, машиночетим формат, като включва най-малко следните данни:

1. тип продукт или медицинската дейност;
2. наименование на продукт или медицинската дейност;
3. код на продукт или медицинската дейност;
4. количеството на съответния продукт;
5. тип на получателя на плащането;
6. ЕИК на получателя на плащането;
7. наименование на получателя на плащането;
8. изплатена сума;
9. дата на изплащане.”

§ 3. В чл. 73, ал. 2 се изменя така:

“(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 контролните органи по чл. 72, ал. 2 имат право на достъп до:

1. информация от работодателите, осигурените и изпълнителите;
2. данни от информационна система по чл.63, ал.1 в реално време, единствено относими към оказваната от проверявания изпълнител медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК и съответни на обхвата на проверката.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки (обн., ДВ, бр. 83 от 2003 г.; изм., бр. 88 от 2005 г., бр. 71 от 2006 г., бр. 36 и 41 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г., бр. 9 от 2011 г., бр. 60 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 102 от 2018 г. и бр. 17 от 2019 г., бр.54 от 2020г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 20, ал. 4 думите “здравноосигурителната книжка” се заменят с думите “електронния здравен запис”
2. В чл. 21, ал. 1, т. 1 думите “здравноосигурителната книжка” се заменят с думите “електронния здравен запис”.

§ 5. (1) В срок от два месеца след обнародването на този закон, управителят на Националната здравноосигурителна каса и министърът на електронното управление съвместно събират данни за телефонен номер и електронен адрес на осигурените лица, за нуждите на изпращането на уведомления по чл. 64, ал. 1а, като използват данни от Националния автоматизиран информационен фонд "Национален регистър на българските лични документи", от регистрите на Националната агенция за приходите, от електронната

система за събиране на тол такси по Закона за пътищата и от единния портал по чл. 12, ал. 1 от Закона за електронното управление.

(2) В срока по ал. 1 се извършва обмен на информация между Националната здравноосигурителна каса и Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване на населението" на Министерство на регионалното развитие и благоустройството относно осигурените лица, спрямо които се упражняват родителски права, права на настойник или попечител от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението."

§ 6. (1) В срок от четири месеца след обнародването на този закон, министърът на здравеопазването привежда наредбите по чл. 28г, ал. 6 и чл. 58, ал. 2 от Закона за здравето в съответствие с изискванията на този закон.

(2) В срок от четири месеца след обнародването на този закон, Министерски съвет привежда наредбата по чл. 81, ал. 3 от Закона за здравето в съответствие с изискванията на този закон.

(3) В срок от четири месеца след обнародването на този закон, управителят на Националната здравноосигурителна каса привежда инструкцията по чл. 72, ал. 10 от Закона за здравното осигуряване в съответствие с изискванията на този закон.

§ 7. Законът влиза в сила на 01.01.2026 г, с изключение на § 1 и § 4, които влизат в сила на 01.06.2026 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Богданов
Димитър Димитров
Валентин Валентинов
Александър Сидинев

Мотиви

Към Законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване

Със законопроекта се предлага въвеждане на задължително уведомяване по електронен път на осигурените лица за извършените спрямо тях медицински дейности. Това ще позволи ефективно докладване на отчетнени, но неизпълнени дейности, с които неправомерно се разходват средства от бюджета на НЗОК.

Проектът въвежда нови инструменти за контрол при използване на възможностите на данните, които се въвеждат в реално време в информационната система на НЗОК относно извършваните от тях дейности. Контролните органи на НЗОК следва да имат достъп до данните относно извършваните от посоченото в заповедта за проверка проверявано лечебно или здравно заведение. Този достъп е ограничен за времето на проверката и единствено да данни съответни на обхвата на проверката. Въвеждането на този достъп ще създаде възможност, подобно на фискалния контрол от органите на НАП, да се проследяват дейностите, които в момента на проверката и осигурените лица, спрямо които се извършват тези дейности.

Законопроектът предвижда и доразвива приетото вече в чл. 28г, ал. 8 от Закон за здравето изискване за удостоверяване с електронни средства присъствието в лечебните заведения, оказването на медицинска и на дентална помощ и отпускането на лекарствени продукти на здравноосигурените лица, заплащани от бюджета на НЗОК. Подобно удостоверяване ще гарантира, че медицинската и/или дентална помощ и отпускането на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни се извършват в полза на осигурените лица.

Конкретната реализация на уведомленията следва да бъде уредена извън закона, като уведомленията могат да бъдат чрез кратки съобщения (смс), по електронна поща, чрез стандартни чат-приложения, както и през приложението е-Здраве, в случай, че осигуреното лице е активирало такова.

Предвижда се управителят на НЗОК и министъра на електронното управление съвместно да осигурят централизирано контактните данни за изпращане на уведомленията чрез налични такива в други регистри и системи.

Със законопроекта се предлага и отпадането на здравноосигурителните книжки и на други документи, които обективират на хартиен носител информация, налична в електронни регистри.

НЗОК чрез РЗОК продължава да издава здравноосигурителни книжки, като това е уредено в подзаконов акт - Наредба за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ. Към настоящия момент е напълно излишно да се издават и изискват такива книжки, поради наличието на данни в информационната система на НЗОК относно качеството на

лицето като здравноосигурено, поради което на законово ниво се въвежда забрана за издаването и изискването на подобни документи. Доколкото осигурителните книжки се ползват за удостоверяване на обстоятелства пред изпълнителите на дейности по договор с НЗОК на територията на страната, същите не са необходими и се явяват ненужен разход.

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Тотанов
Мадрид Моргане
Васил Пачев
Александър Сидилов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Със законопроекта се предлага въвеждане на задължително уведомяване по електронен път на осигурените лица за извършените спрямо тях медицински дейности. Проектът въвежда нови инструменти за контрол при използване на възможностите на данните, които се въвеждат в реално време в НЗИС, съответно в системата на НЗОК, относно извършваните от тях дейности. Със законопроекта се предлага и отпадането на здравноосигурителните книжки и на други документи, които обективират на хартиен носител информация, налична в електронни регистри.
Заинтересовани групи	- Всички здравноосигурени лица; - Министерство на здравеопазването; - НЗОК; Пациентски организации; - Изпълнители по договори с НЗОК.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи, тъй като не се правят промени водещи до такива разходи. Предвиждат се разходи за осигуряване на електронни средства (таблети) на контролните органи на НЗОК, които могат да се разходват от текущите средства за издръжка в бюджета на НЗОК за 2025г.
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвижда сливане или закриване на административни структури.
Въздействие върху нормативната база	Необходимост от привеждане на наредбата по чл. 81, ал. 3 от Закона за здравето и на наредбата по чл.28г, ал.6 от Закона за здравето в съответствие с изискванията на закона. Допълнение и изменение на Инструкцията по чл.72, ал.10 от Закона за здравното осигуряване. С оглед уеднаквяване на терминологията,

Елементи на оценката	Аргументация
	измененията в Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки заменят термина „здравноосигурителна книжка“ с „електронен здравен запис“, като по този начин хармонизират нормативната уредба с цифровизацията в здравеопазването, без да променят материалните изисквания за трансплантации.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Ботанов
 Надежда Митанова
 Васил Петков
 Александър Ситниев